

SZEREPEK

minden hiába már tudom
hogy többé senki csak te csak
te aki voltál kedvemért
apród és udvari bolond
és minden és a mindenen túl
fejed lehajtva újra s újra
ebben a pusztává lett kertben
szikracsillag a tűz fölött
és esni kezd még csak szemerkél
egyedül mentél el nehogy
kövessék valami úton
hittem a festéknek pedig
tudhattam volna már de hol
akárhonnan akárhová
amennyi látszik mellkasodból
amennyi látszik itt az égből
a visszafojtott csillagokkal
és engedelmes mindhalálig
és mégiscsak találkozunk

Mándy Iván

KÓRHÁZ-ÉJSZAKA

A dívány! A délutáni díványom! Elvitték. Eltüntették. Hová tűnt az én délutáni díványom?

Alig hallható szánakozó nevetés.

A délutánok is eltűntek. Nincsenek délutánok. Nem vette észre?

A hang elhallgatott. Szerterfoszlott.

És most már csak a csend és a sötétség. Meg az az elvékonyodott ág. Megpróbált oldalt fordulni. Az ág nem engedte. Egyetlen mozdulatot se engedélyezett.

Kivel vitatkozott az előbb? Valaki mindenesetre felingerelte. Na nem nagyon, csak éppen annyira, hogy... A hang! talán csak maga a hang, olyan csöndes, kioktató. Igen, ez az! Ki akart oktatni valamiről. A délutánokról. Nem is a délután díványairól. Magukról a délutánokról. De hát mit tudhat ő a délutánokról?

Fáradtság fogta el. Lehunyta a szemét. Nyomás a dereka táján. Nem túlságosan erős, de azért... *Készülődik a fájdalom.* Ezt szinte hangosan mondta.

Egy háromszögletű sajt az éjjeliszekrényen. A szobatársa. Ha legalább a felét megehetné. Segítené. Most valahogy segítené.

Csak hogy messze az az éjjeliszekrény, oly messze!

Kinyújtotta feléje a karját.

Az a vékony kar már félúton megingott. Lengett, lengedezett, lehanyatlott. Az ujjak a követ érintették. Tétova ismerkedés a padló kövével.

A szomszéd ágy reccsenése.

– Vigyázzon, János bácsi! Leesik!

– Ó, de hogy!

– Sokat mozog.

Közben azokat a remegő ujjakat nézte. Megpróbált feljebb húzódkodni.

– Megint tornázik. Műtét után. (Szünet.) Kikap a nővértől.

– Kikapok?

– Háááát...

Egy iskolás gyerek riadt vihogása.

– Elnáspángol? Arra a csontos térdére fektet és jól elnáspángol?

– Nem is olyan csontos.

– Na, köszönöm.

A másik ágy nyekkent egyet.

Szuszogás, köhécselés, horkantás.

Csönd.

– Igazán megírhatnád már a keresztfiadat.

Az enyhén hullámozó sötétségből jött a hang.

Valaki feléje hajolt. Boltozatos homlok, bozontos szemöldök. A haj szerényen hátrahúzódott. Hiszen rövidesen úgysis eltűnik.

– Péter! Melczer Péter!

– Vagy már elfeledkeztél róla?

– Ugyan! Hogy képezed?

– Néha kihagy a memóriád.

– De az Úriemberről nem feledkezem el. Nem olyan, mint az apja. (Szünet.) Az apja meg a keresztapja.

– Mondd, mi bajod velem?

– Semmi a világon.

Melczer Péter, mintha meg se hallotta volna. – Süt belőled a gyűlölet. (Szünet.) Minden írásodat közöltem.

– Könyörületből.

– Senkit se közöltem könyörületből.

– Senki mást.

Csönd.

– Szóval, az Úriember. Mikor kapom meg?

– Olyan sürgős?

– Á, de hogy! Holnap délelőtt behozod a Művészbé. Ráérsz úgy tizenegy felé.

– Te megvesztél.

– Meglehet. Csillagászati összeget kapsz.

– Meg akarsz alázni? Azt hiszed, nem tudom? Még bele se néztél, és már jön a szöveg. Fáradt írás... önméltés... Szinte már hallom azt a fölényes, nyálkás hangot. Nagyon is jól tudom, hogy mire megy ki a játék!

- Milyen új fordulataid vannak! *Mire megy ki a játék!*
 - Tessék! Már most kezded!
 - Mit kezdek? Semmit se kezdek! Ha lehet, ne ilyen ostobaságokon törd a fejed. Inkább láss hozzá! Nincs olyan sok időd! Láss hozzá! Láss hozzá!
- Mintha hirtelen felröppent volna.
Egy feldúlt aktatáska a fal mellett.

Hangok a teremből.

- Kivel beszél ez?
- Mit tudom én!
- Az előbb hadonászott, most meg csak úgy motyog magában.
- Ki lehet? Miféle alak?
- Mintha láttam volna a tévében.
- Ezt a pofát?
- Mosóport ajánlott. Egyébként csinos felesége van.
- Ennek?!
- Fejezzük be, uraim.

Ágyak nyögése.

Valaki felkönyökölt. Visszacúszott.

És megint a csönd.

Át kell menni a linzerért. Irén néni régen elkészítette, és most már csak arra vár, hogy átvigyerem Zsuzsihoz. Semmire se vár. Alszik. Egész éjszaka a linzeren dolgozott, és most alszik.

Az egész város alszik.

Ő meg ott állt a téren. A hatalmas, üres téren. Az a kedélytelen, sárga fény, ahogy úgy beborítja! Ez nem a kora reggel fénye. És nem is a délelőtté. Hát akkor miféle fény?

János bácsi.

Valaki nekem azt mondta, hogy János bácsi. Nem egy barátom, még csak nem is közeli ismerősöm. Csak éppen összeakadtunk. Akkor meg mit bácsizik? Milyen jogon?

Kutyák vették körül, úgy négyen-ötven. Érdeklődve figyelték kissé tartózkodó, de valahogy mégis gyanakvó érdeklődéssel. Rokonszenv? Ellenszenv? Fene tudja. Majd ha megmozdulok. Igen, az első mozdulatnál kiderül. Velem tartanak? Nekem esnek?

Séta a párás fényben. Elmélkedés. Szemügyre vesszük az idegent.

De hát hol vannak a kutyasétáltatók? Talán még ki se bújtak az ágyból? Magukra hagyták a társaságot?

Lehet, hogy rám bízták őket? Magszagolták, hogy jövök. És most már viseljem gondjukat.

Ott állnak az ablakban pizsamában vagy hálóingben, esetleg félmeztelenül. Ásítznak, nyújtózkodnak, a derekukat masszírozzák. Nem néznek fel, de esküszöm, hogy figyelnek. Mikor indulunk? Mikor vágunk neki az útnak? Minél előbb! Csak minél előbb!

Ezt jól kifogtam.

A kutyák egymás körül keringtek a fűben. Feléje se néztek. Meg se látták. Észre se vették.

Egy presszóslány szaladt át a téren egy tányértoronnyal. Ági a Művészből!

- Magát várta valaki!
- Engem? Kicsoda?
- Nem tudom. Nem mutatkozott be. Éppen csak beszagolt.
- És semmi üzenet?
- Ja de igen! Hogy beadta-e a kéziratot. Már mint hogy maga.
- Na persze, sejthettem volna.

A lány felnevetett.

– Nem tudom, mit sejthetett volna, de nekem be kell adnom ezeket a tányérokat a Zserbóba. Ne haragudjon, de repülök.

– Repüljön!

A lány elfutott a tányérjaival.

Ő meg nem mozdult. A lány után bámult. Szolgálatkész. Kihasználják. A vendégek kedvence. És ő is szereti a vendégeket. Talán azért küldik a konyhába mosogatni. Örökbe fogadom. Miért ne? Nem élek vissza a helyzetemmel. Szóval a derék Péter beszagolt, és aztán eltűnt. Köszönöm, Péter! Megint átejtettél. Igazán köszönöm. Na nem, azért még talán visszamegy a Művészbé. Hiszen számít arra a kéziraatra. Az Úri-emberre.

Mi van ezzel a nadrággal? Hol lecsúszik, hol meg nagyon is szorít. Talán nem kellett volna ennyire felhúzni.

Valami megzörrent a zsebében. Jegyzet? Jegyzetdarabka?

Óvatosan megtapogatta. Mintha megmotozná önmagát. Majd lassan, vigyázva kihúzta a

regényt!

Igen, ez a regény! Talán még nem egészen kész, de azért főbb vonalakban... Na nézzük csak! Sürget az idő!

És elkezdte olvasni ott az utcán.

Csípőre tett kéz.

Orrtörlés.

Pataki Nóra.

Elakadt. Érezte, hogy nézik. Többen állnak körülötte.

A kutyák! Hát persze hogy a kutyák csapata. Mégse feledkeztek meg róla. Utána-jöttek. Nyomon követték. Hát persze! Hiszen csak benne bízhattak. Nincs senki más, aki gondjukat viselné. Hogy aztán mit kezd velük, az már más kérdés. Kissé csapzottak. Sár fröccsent rájuk. Hát igen, belegázoltak néhány pocsolóba. Annak a fekete-fehér kockásnak összeragadt a szőre. Úgy lógott, csimbókokban. És az a vörös... Na, mindegy!

Meglengette a kéziratot.

Nem tudom, mennyit hallottatok ebből. Talán kezdem előlről. Igen, azt hiszem, az a legokosabb. Persze még kissé vázlatos, de hát istenem...! Szóval,

Csípőre tett kéz

Orrtörlés

Pataki Nóra

Diadalmos mosoly

Elterpeszkedik a széken

Egy koffer kipottyán a hajából

Tepsin tolták ki neki Hullelét

Borogató

A társaság figyelmesen hallgatta. Akadt, aki vakkantott. Igen, egy rövid, türelmetlen vakkantás. Almos szuszogás. Egy nedves orr dörgölődött a lábához. Egyáltalán nem szemtelenül. Inkább valami bánatos meghatottsággal.

És akkor egy lányhang az utca mélyéről.

– A Szemere utca! Tetszik tudni, hol a Szemere utca?

Nem fordult a hang felé.

A kutyák, ahogy összehúzzák magukat! Oly vékonyak, szinte áttetszők. Elvesző foltok a levegőben.

A lány, most már közelről.

– Bácsi! Én kérdeztem valamit!

– Igen, persze.

Belenézett abba a sovány, csúfondáros arcba.

Nem, hát a lányt nem érdekli a Szemere utca. És egy pillanatig se hiszi, hogy meg tudnám mondani. Hát akkor...? De közben már magyarázott. Olyan furcsa, idegen hangon. És egyre zaklatottabban.

– A Szemere utca... itt... itt a közelben. Itt kell lennie... egy ugrás, és máris... balra a mozinál... egy trafik... egy iskola...

– Se trafik, se iskola!

– Miket beszélsz! Egy lánynak csaptam ott a szelet! A Richter Kamillának.

– Remélhetőleg a legnagyobb sikerrel.

– Egy frászt! Beleesett a Tikába.

– Pech.

– Pech? Tragédia!

– De azért már kiheverte.

– Nem! Nem hevertem ki! És soha nem is heverem ki!

– Azért ne faljon fel. Inkább árulja el végre, hogy hol a Szemere utca.

– Itt volt... nekem elhiheti.

– Hát akkor eltűnt, elveszett.

– Egy utca nem tűnhet el.

– Igazán? És miért nem tűnhet el?

– Hát nem érti? Én felelek minden utcáért! Minden utcáért és minden moziért!

– Ne mondja! Ez komoly?

A lány felnevetett és eltűnt.

Minden elsötétedett. Csak azt az idéten nevetést lehetett hallani.

Ő meg ott állt egy lemállott falú ház előtt.

Egy csomag szorosan a fal mellett. Kit gyömoszólhatnak bele? Talán egy kisgyereket, akitől meg akartak szabadulni?

Odafent a magasban tántorgó krétaírással:

Keress az Istent, amíg megvan!

Egy fiú áll a kocka alakú udvarban. Felnéz egy sötét ablakra.

A fiú bent az előszobában. Valósággal a falhoz tapad. Nem nyúl a kapcsoló felé. Felesleges mozdulat lenne.

Elcsúszik a rozsdás sparherd mellett. A konyhaablakból nézi, hogy gyullad fel ott szemben a villany. Megfordul lassan, részletekben. Mint akinek felszabdalták a mozdulatait.

A szoba kilincset is olyan óvatosan nyomja le. Várja valaki odabent?

Egyetlen bútor se áll az útjába.

Szürke szőnyeg a szoba közepén.

Térdel.

Egy pillanat, és görögni kezd. Szédületes tempót diktál. Először jobbra, majd balra. Mintha önmagával akarna találkozni.

– A barátunk már megint tornázik!

– Egész éjszaka ezt műveli.

– Csöngetni kell a nővérnek.

– Majd maga csönget.

– Én? Szóval én?

Megnyom egy gombot a falban.

Fehér köpenyes nővér hajolt az ágy fölé. Egy mozdulattal feldobta a takarót.

– Hol a keze? Már megint hol a keze?

Pillanatnyi szünet.

– Hát ezt sikerült feltépnii!

Már az egész teremben égett a villany. A teremben és odakint a folyosón.

Néhányan felültek az ágyban, akárcsak egy színházi előadáson.

Ő meg már egy ápoló nyakán szállt lefelé, valahova a mélybe.

Závada Pál

TANULMÁNYUTAK KEDDEN, SZERDÁN

Ekkor már csak valószerűtlenül disszonáns májusok jártak, darabokra széthullott illatokkal, az ütések és érintések félelmét dús virágzásban árasztó s a szelek zsigereiben rángó májusok, mint az is, amely épp egy suhanó ablakon kívül kellett magát, s éles kontúrú fényekkel próbálta leplezni fagyosan kékülő egét – egy lány elől.

Ádám Ilona előző éjszakáját Hajós Péterrel töltötte, akit, ahogy utazás közben most magában utánaszámolt, ötödik hete ismert, s noha már a második találkozásuk a lány egész estét betöltő ágyában végződött (Hajós nevezte így, Ilona számára akkor meg lehetőségen kétértelműnek tetsző szellemességgel, a széles fekhelyet), amely a teázástól, konyakozástól a beszélgetésen, zenehallgatáson át az ágyba bújás vágyának feltámasztásáig és az ölekezés beteljesüléséig minden közösnek helyet adott, tekintve, hogy az apró szobát szinte egymaga foglalta el, a férfi azóta csak negyedszer jött most. A lány soha nem faggatta Hajós Pétert, a férfiről tegnap estig az akaratlanul is működő rutinnal gyűlő ismeretei dacára sem tudott sokat, nem szeretnék az ágyba is kérdőívet vinni magammal, gondolta, második éjszakájukon Hajós azonban magától is elmondta, hogy bár egyedül él egy kölcsönlakásban, s két gyerekét is hetente csak egyszer